

*Секція 10. Світова економічна інтеграція
та трансформаційні процеси в XXI столітті*

СІДОРОВ М. В.

аспірант кафедри

міжнародних економічних відносин

Харківський національний університет

імені В. Н. Каразіна,

м. Харків, Україна

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ВЕДЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ТА КАНАДИ

Україна і Канада історично мають тісні двосторонні стосунки підкріплені визнанням Канадою, однією з перших з країн світу, 2 грудня 1991 року незалежності України. Двосторонні відносини підкріплюються міцними зв'язками між народами двох країн, адже майже 1,5 млн. мешканців Канади мають українського коріння [1].

Згідно статистичних даних [2; 3], протягом 2010-2014 рр. обсяг двосторонньої торгівлі товарами між Україною та Канадою в середньому становив 280 млн. дол. США на рік, в тому числі імпорт канадських товарів в Україну – 214 млн. дол. США., експорт з України – 86 млн. дол. США. Обсяги товарообігу між Україною та Канадою у 2014 р. становили 263,8 млн. дол. США, що на 12,2% менше, ніж у 2013 р.

Експорт товарів до Канади склав 72,6 млн. дол. США (+38,8%), імпорт з Канади – 191,2 млн. дол. США (-19,2%). Основними статтями експорту України до Канади є: чорні метали та вироби з них (17% від загального експорту), мідь та вироби з неї (27,8%), палива, нафта та продукти її перегонки (12%), дубильні екстракти (8,9%) та добрива (4,3%). Основними статтями імпорту з Канади до України є: палива, нафта та

продукти її перегонки (31,8%), фармацевтична продукція (22%), риба та морепродукти (11,8%), машини та устаткування (10,7%).

Відносно обсягів торгівлі послугами, у 2014 р. вони становили 125,3 млн. дол. США, що на 21,9% менше, ніж у 2013 р. Експорт послуг склав 86,7 млн. дол. США (-15,9%), імпорт – 38,6 (-31,3%) [2; 3].

Як видно з наведених даних, інтенсивність зовнішньо-торговельних зв'язків між країнами не відповідає їх можливостям та мають високий потенціал зростання.

Аналіз потенціалу зовнішньої торгівлі двох країн, який було проведено за індексом сприяння торгівлі [4; 5] відповідно в 2008 та 2014 рр. показав, що Україна та Канада є протилежними за показниками сприяння зовнішньої торгівлі (рис. 1).

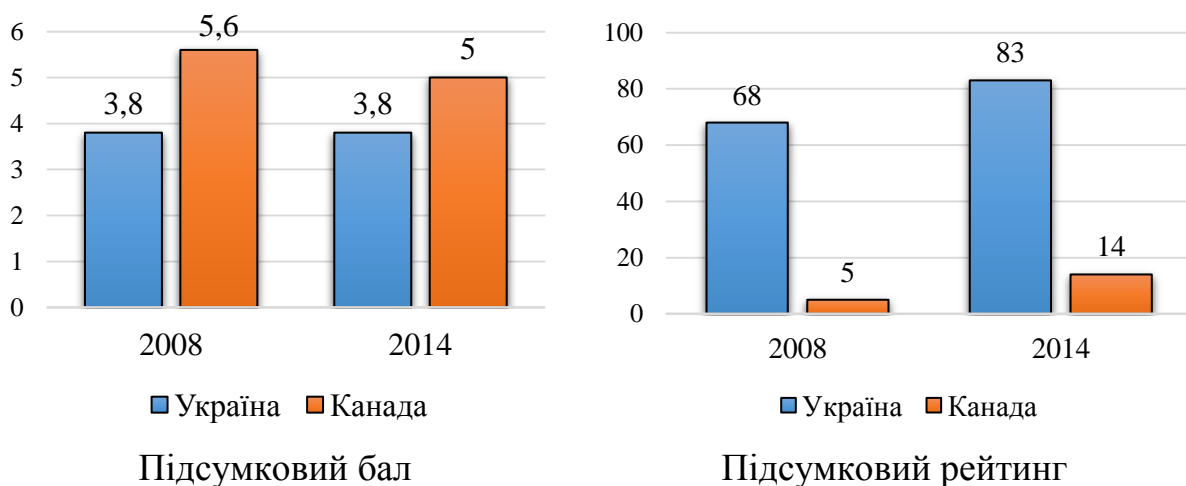

Рис. 1. Динаміка зміни індексу сприяння торгівлі України та Канади за 2008 та 2014 рр. Складено автором за [4; 5]

Індекс сприяння торгівлі порівнює легкість ведення торгівлі в різних країнах світу і розраховується Всесвітнім економічним форумом [6].

Автори його методології розглядають вільне пересування товарів між країнами як благо, яке сприяє збільшенню добробуту громадян, передачі й поширенню нових технологій, а також підвищенню стандартів

якості товарів. Індекс порівнює, наскільки економічна політика країн сприяє або перешкоджає вільному переміщенню товарів між країнами, оцінюючи торгівельні перешкоди, що існують у тій або іншій країні. Індекс сприяння торгівлі складається з 7 складових: 1) доступ на внутрішні торговельні ринки; 2) доступ на зовнішні торговельні ринки; 3) ефективність та прозорість роботи прикордонних служб; 4) доступність і якість транспортної інфраструктури; 5) доступність і якість транспортних послуг; 6) доступність і поширеність інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ); 7) регуляторне середовище і безпека.

Як видно з рис. 1, Україна відноситься до країн з певними проблемами щодо організації зовнішньої торгівлі. Хоча, її підсумковий бал номінально не змінився та становить останні сім років (з 2008 по 2014 рр.) – 3,8 (при максимальному – 7), з рисунку, що ілюструє підсумковий рейтинг країни видно, що рейтинг країни за досліджуваний період серед 138 країн світу значно погіршився (з 68 місця до 83).

Що стосується Канади, згідно рис. 1, країна відноситься до найбільш привабливих для зовнішньої торгівлі країн. Незважаючи на те, що підсумковий бал та рейтинг Канади за Індексом сприяння торгівлі дещо знизився у зв'язку з ціновою кон'юнктурою за основними експортними товарами та загальною нестабільністю світової торгівлі, Канада залишається серед перших 10-15 країн з найкращими передумовами ведення зовнішньої торгівлі.

Враховуючи подібну ситуацію одним з інструментів поживлення зовнішньої торгівлі між Україною та Канадою може стати Угода про вільну торгівлю між країнами, що вступить в дію з 1 січня 2015 р. [1].

Одразу після набуття чинності Угоди, Канада відкриє українським експортерам вільний доступ до 98% свого ринку товарів. Натомість Україна, перш ніж лібералізувати ринок, повністю скасувавши імпортні мита, матиме у розпорядженні перехідний період.

Серед найбільш очікуваних результатів дії Угоди можна назвати:

- підтримка українських підприємств щодо виходу на нові ринки;
- поглиблення торговельних зв'язків, в тому числі в частині торгівлі промисловими і сільськогосподарськими товарами;
- подальше зміцнення двосторонніх відносин Канади і України;
- розширення співробітництва, в тому числі, захист інтелектуальної власності;
- забезпечення більшої прозорості в питаннях регулювання, і зниження операційних витрат для бізнесу, в тому числі регулювання державних закупівель;
- виробнича кооперація (наприклад в сфері авіабудування, тощо).

Література:

1. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою: нові горизонти для українського бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://mfa.gov.ua/mediafiles/sites/canada/files/Canada_Brochure2015_v5.pdf.

2. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Канадою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://canada.mfa.gov.ua/ua/ukraine-ca/trade>.

3. Державний комітет статистики України : офіційний сайт / Зовнішня торгівля України товарами та послугами в 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. The Global Enabling Trade Report 2008 [Electronic source]. – Access mode: www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalEnablingTrade_Report_2008.pdf.

5. The Global Enabling Trade Report 2014 [Electronic source]. – Access mode: www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalEnablingTrade_Report_2014.pdf.

6. The World Economic Forum is the International Institution for Public-Private Cooperation to shape the global, regional, national and industry agendas [Electronic source]. – Access mode: www.weforum.org.